

СТАНОВЛЕННЯ ОРДЕНУ ТАМПЛІЄРІВ І ГОЛОВНІ НАПРЯМИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Орден лицарів Хреста засновують в Єрусалимі у 1118 р. Гуго де Пейнс і дев'ять французьких лицарів. Гербом цієї організації стає зображення двох рицарів, які їдуть на одному коні, що символізувало відмову від матеріальних благ.

Першим покровителем ордену був король Балдуїн (правитель Єрусалима), який передав лицарям частину свого палацу. Він розташовувався на місці колишнього юдейського храму Соломона. Французький історик Жорж Бордонов зазначав «Король Єрусалимського королівства дав їм притулок у себе в замку, біля того місця, де, за переказами, стояв Храм Соломона, звідки і пішла назва нового братства – храмовики, або тамплієри, від французького слова «temple» – храм» [3, с. 126].

Цікаво, що в документах, які дійшли до наших часів, до 1127 р. немає жодної згадки про Орден тамплієрів, і це за дев'ять років його існування.

Ця організація привертала до себе багатьох. Безземельні рицарі знаходили в ній опору на все життя й заможне існування. Знатні сеньйори діставали захист від будь-яких могутніх ворогів, у тому числі й від власних господарів. Але до ордену вступало й багато жадібних людей, які забули про все святе й ладні були чинити будь-які жорстокості. Їх приваблювала одна з головних заповідей тамплієрів: «Жоден злочин, скоєний на користь ордену, не вважається гріхом» [1, с. 23].

Ордену дарували землі французькі й англійські королі. До 1130 р. у тамплієрів були володіння у Франції, Англії, Шотландії, Фландрії, Іспанії, Португалії. У 1140 р. з'явилися володіння в Італії, Австрії, Німеччині й Угорщині. Крім земель у XII ст. лицарі-тамплієри володіли замками, фортецями, верфями, портами. Вони мали свій потужний флот, а також здійснювали торговельні операції. Під солідні відсотки вони позичали гроші навіть збіднілим монархам, перетворюючись на банкірів практично всіх європейських королівських дворів і деяких мусульманських володарів. У XII–XIII ст. Орден тамплієрів (30 тисяч воїнів, переважно французів) поряд з Орденем госпітальєрів (іоаннітів) становив основну армію християнських держав Палестини.

Тамплієри заснували найпотужніші фортеці Святої Землі: Крак-де-Шевальє, Шато-Пелерен, Сафед, Торан та ін. У боях з мусульманами лицарі-тамплієри часто проявляли віроломство й особливу жорстокість, тим самим викликаючи ненависть мусульман. Тому, коли в 1187 р. військо короля єрусалимського було розгромлене мусульманами, християнських лицарів, які потрапили до полону, відпустили за викуп усіх, але не лицарів-тамплієрів. Утім, незважаючи на поразку, Орден тамплієрів ще довгий час

володів великими маєтками на Святій Землі [2, с. 67].

Орден Храму заохочував розвиток науки й техніки, сприяв культурним контактам християнського світу з мусульманською і юдейською цивілізаціями. Великі Магістри виділяли значні кошти на розвиток геодезії, картографії, будівництво шляхів і мореплавання. Орден заснував і утримував госпіталі й лікарні, у яких розробляли передові методи лікування й створювали нові ліки.

Загалом діяльність ордену й життя його лицарів були таємничими, прихованими від сторонніх очей за потужними стінами замків і фортець. Це породжувало чутки: про розкіш і марнотратство тамплієрів, про загадкові церемонії, що відбувалися в орденських замках. Також говорили, що якщо член ордену видасть його таємниці стороннім особам, то його або вб'ють, або запроторять на все життя до підземелля. Багато хто вважав, що тамплієри мають знання, за допомогою яких викликають небіжчиків з того світу, і ті допомагають їм шукати заховані скарби.

Орден став настільки могутнім і багатим, що перед ним тріпотіли навіть королі. Покої замків тамплієрів були розкішнішими, ніж у королівських палацах. Тому англійські королі, буваючи в Парижі, зупинялися разом з усією своєю свитою не в королівському замку – Луврі, а в Тамплі – паризькій резиденції Ордену тамплієрів.

Маючи розуміння успішної діяльності Ордену Тамплієрів на теренах Європи і Азії, ми бачимо, що саме існування подібної організації уже є важливою подією, оскільки саме цей Орден спрямував вектор розвитку Європи у потрібному напрямку.

Отже, діяльність Ордену тамплієрів як на теренах Європи так і в Азії була доволі різноманітною, оскільки коло занять та інтересів тамплієрів охоплювало майже всі сфери діяльності: господарство, кредит, церква, військова справа і т.д. Тому можна з впевненістю сказати, що Орден тамплієрів був унікальною державою зі своєю організацією і мотивами і, безумовно, відігравав одну з найважливіших ролей у середньовічній історії.

Список використаних джерел:

1. Амбелен Р. Тайный внутренний круг тамплеров / Р. Амбелен. // Амбелен Р. Драмы и секреты истории. 1306–1643 / Пер. с фр. – М. : Изд. Группа «Прогресс»; «Прогресс-Академия», 1992. – с. 23.
2. Андреев А. Р. Монашеские ордена. Власть над душами / А. Р. Андреев. – Ростов-на-Дону: Феникс; М. : Алгоритм-книга, 2009. – с. 67.
3. Бордонов Ж. Повседневная жизнь тамплиеров в XIII веке / Ж. Бордонов. – М. : Молодая гвардия, 2004. – с. 126.